

7164 SAYILI KANUNLA MADEN KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERİN HUKUKİ DEĞERLENDİRİLMESİ

Av. Prof. Dr. Mustafa TOPALOĞLU

1. Genel Değerlendirme

Bir grup milletvekili tarafından 07.12.2018 tarihli Maden Kanununda Değişiklik Teklifi, 14.02.2019 tarihinde TBMM Genel Kurulunda kabul edilmiş ve 7164 sayılı Kanun haline gelerek 28.02.2019 tarih ve 30700 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7164 sayılı Kanun ile bazı yeni kurum ve kavramlar getirilmiş ve yeni Cumhurbaşkanlığı Sistemi ile yeniden yapılandırılan Devlet teşkilatı ile ilgili düzenlemeler yapılmış, Bakanlık Merkezi idari yapısından ayrılarak bağlı kuruluş olarak tüzel kişiliğe kavuşturulan MAPEG’in yeni statüsüne uygun yetki genişlemesine gidilmiştir.

En son 7164 sayılı Kanunla birlikte 3213 sayılı Maden Kanunu, yürürlüğe girdiği 15.06.1985 tarihinden bu yana yaklaşık 20 kez değişikliğe uğramıştır. Bu değişikliklerle Kanun’da sistematik bütünlük bozulmuş, uzayan maddelerin takibi çok güç olmuş ve tabiri caizse yamalı bohçaya dönmüştür. Ayrıca ilkesel “U” dönüşleri yaşanarak daha önce kaldırılan bir esas sonraki değişiklikle tekrar getirilerek adeta yazboz tahtası uygulaması yaşanmıştır. Karşılaşılan her somut sorun öyle ya da böyle bir şekilde kanuna eklenerek, soyut ve genel esaslar içermesi gereken Kanun’un bu niteliği kaybolmuş, yönetmelik veya uygulama esasları şekline dönüşmüştür. Maalesef 7164 Sayılı Kanunda bu durum gözlenmektedir.

2. 7164 Sayılı Kanunda Madencilik Sorunlarına Çözüm Getiren ve Uygulama Kolaylığı Sağlayan Hükümler

2.1. Madenlerin milli menfaatlere uygun olarak işletilmesi ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 4.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu’nun 1/I maddesine madenlerin “*milli menfaatlere uygun olarak*” aranacağı işletileceği ibaresi eklenmiştir. Bu değişiklik olumlu olmakla birlikte, Quebec (Kanada) Maden Kanunu’nda olduğu gibi “*madenlerin sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak öncelikle Türkiye’de işlenmesi ve değerlendirilmesi*” şeklinde düzenlense modern eğilimlere daha uygun olurdu.

2.2. Şirket ana sözleşmelerinde madencilik faaliyeti ibaresinin aranmamasıyla ilgili olarak, 7164 Sayılı Kanunun 7.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun 6. maddesinde, maden hakkı sahiplerini belirleyen “*madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiliği haiz şirketlere...*” hükmündeki “*madencilik yapabileceği statüsünde yazılı*” ibaresi kaldırılmıştır. Bu suretle maden ruhsat başvurularında, ruhsat devirlerinde ve maden ihalelerine girerken şirketlerin ana sözleşmelerinin konu madencilik yapabileceklerine yönelik maddenin bulunması zorunluluğu kaldırılmıştır. Aynı zamanda “ultra vires” ilkesini kaldıran 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 371 (2).maddesi ile uyumlu bir düzenleme yapılmıştır.

2.3. Maden ruhsat sahalarının madencilik faaliyeti dışında kullanılmasının önlenmesine ilişkin olarak, 7164 sayılı Kanunun 8.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu’nun m.7 hükmüne “*Maden ruhsat sahalarında, maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki geçici tesisler dışındaki faaliyetler ve/veya tesisler için Bakanlığın izni olmaksızın hiçbir surette işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenemez. Ruhsat sahalarında ruhsat sahipleri, madencilik faaliyetleri ve madenlerin işlenmesine yönelik faaliyetler dışında hiçbir faaliyette bulunamaz ve geçici tesisler dışında herhangi bir tesis veya alt yapı tesisi kuramaz. Ruhsat sahalarında ruhsat sahibi veya diğer gerçek veya tüzel kişiler ile kamu*

kurum ve kuruluşları ancak Bakanlık tarafından uygun görülmesi halinde ticari veya sınai faaliyette bulunabilir.” ibareleri eklenmiştir. Bu hükümlerle maden ruhsat sahalarının madencilik faaliyetlerinden başka amaçla atık depolama alanı vb. gibi kullanılmasının önüne geçilmek istenilmektedir. Ancak kamu kurumları maden ruhsat sahaları üzerinde atık depolama da dahil bakanlıktan izin alarak her türlü ticari ve sınai faaliyette bulunabilirler. Bu çözüm tarzı, madenlerin kamusal mülkiyet altında bulunduğu ve madenlerin de Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunması halinde uygun kabul edilebilir. Zira Devlet, kendi kamusal mülkiyeti altında bulunan varlıklarla ilgili kamusal mülkiyet hakkından doğan her türlü tasarrufta bulunabilir. Maden ruhsatıyla da madenciye sadece maden işletme hakkı verilmektedir, fazlası değil. Fakat söz konusu hüküm maden ruhsat sahasında bulunan taşınmazların ruhsat sahibine ait olması halinde Anayasanın 35.maddesinde hüküm altına alınan özel mülkiyet hakkının kullanılması ile ilgili sorun yaratacak niteliktedir.

2.4. Ruhsat temditleri halinde diğer izinlerin de kendiliğinden uzaması ile ilgili olarak 7164 sayılı Kanunun 8.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu'nun m.7/XX hükmü; *“Ruhsatın temdit edilmesi halinde madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı geçici tesisler için verilmiş bütün izinler temdit süresi sonuna kadar hiçbir işleme gerek kalmaksızın uzatılmış sayılır.”* şeklinde değiştirilmiş ve ruhsatın temdit edilmesi (uzatılması) halinde daha önce alınmış bütün izinlerin de devam edeceği öngörülerek uygulamada yaşanan bir tereddüt ortadan kaldırılmıştır.

2.5. Devlet hakkı teşviki ve Devlet hakkının artırılması ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 8.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu'nun m.14/VI hükmü *“IV. Grup (c) bendi madenlerin yurt içinde ve entegre tesislerde kullanılarak metal hale getirilmesi halinde ödenmesi gereken Devlet hakkının %75'i alınmaz.”* şeklinde yeniden düzenlenerek IV.Grup (c) bendi madenlerin metal hale getirildiği durumda devlet hakkının %75'inin alınmayacağı belirtilmiştir. Ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlamak amacıyla yönelik olan bu teşvikin oranında artış yapılmış olması hem ülke ekonomisi açısından hem de madencinin yararına olmuştur. Ayrıca, kendi entegre tesisinde işleme şartı kaldırılarak Türkiye'nin herhangi bir yerinde işleme de kapsama alınarak teşvik genişletilmiştir. Bununla birlikte II(b) Grubu madenlerde Devlet hakkı %4'ten %4,5 oranına, IV.Grup madenlerde de %2 olan Devlet hakkı %3'e yükseltilmiştir.

2.6 YTK'lara sorumluluk getirilmesi ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 10.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu'nun m.10/XXII *“Yetkilendirilmiş tüzel kişilere Genel Müdürlüğe vermiş oldukları her türlü bilgi, belge ve beyanın gerçek dışı veya yanıltıcı olması hâlinde 31.054 TL idari para cezası uygulanır. Bu fıkradaki ihlalin üç yıl içinde tekrarı hâlinde idari para cezası iki katı olarak uygulanır ve bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır.”* şeklinde ek fıkra hükmü eklenmiştir. Mevcut haliyle YTK'lar yetki ve sorumluluğu yeterince düzenlenmeden sadece bir hükümlerle YTK'lara bu şekilde idari para cezası ve hak mahrumiyeti cezası öngörülmesi uygun bir yaptırım olmamıştır. Zira YTK'ların sunmuş oldukları bilgi, belge ve beyanların doğru olup olmadığını takip edebilmeleri için ruhsatlı sahalarda sürekli denetim yapması, ruhsat sahibinin sevk fişi, mali belgelerinin, hatta ticari belgelerini de denetleme yetkisine haiz olması gerekir. Ancak bu hükmün YTK'ların gelişigüzel sadece imzadan ibaret belge sunmalarının önüne geçecek olumlu bir etkisi de vardır.

2.7. İdari para cezalarına karşı idari yargı yolunun açılması ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 13.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun m.13.maddesine *“İdari para cezalarına karşı otuz gün içinde idare mahkemelerinde dava açılabilir. Verilen idari para cezalarına karşı yargı yoluna başvurulması takip ve tahsilatı durdurmaz.”* hükmü eklenmiştir. Bu değişiklikten önce Maden Kanunu uyarınca verilen idari para cezalarına karşı daha önce 5326 sayılı Kabahatler Kanununa göre 15 gün içinde sulh ceza mahkemelerine itiraz ediliyordu. Bundan böyle 28 Şubat 2019 tarihinden sonra madenlerle ilgili idari para cezalarının iptali için 30 gün içinde idare mahkemelerinde iptal davası açmak gerekir. Önceki uygulamada sulh ceza mahkemeleri idari konulara fazla nüfuz edemedikleri için pek de adil olmayan sonuçlar

ortaya çıkmaktaydı. İdari para cezalarıyla ilgili heyet halinde yargılama yapan idari yargının görevlendirilmesi ve dava süresinin 15 günden 30 güne çıkarılması olumlu olmuştur. Ancak, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca sulh ceza mahkemesinde dava sonuçlanıncaya kadar idari para cezası tahsil edilemiyordu. Yeni değişiklikle idari yargıya başvurulması idari para cezasının tahsiline engel olmadığı için yürütmenin durdurulması kararı talep edilmesi elzem olmuştur. Ayrıca, 7164 sayılı Kanunun yürürlüğünden önce sulh ceza mahkemelerinde açılmış idari para cezalarına itiraz davaları mahkemesinde görülmeye devam edecektir. Bu konuda tereddütleri gidermek için 7164 sayılı Kanunda geçiş hükmüne yer vermek yerinde olurdu.

2.7. Maden ruhsatlarının üst üste verilmesiyle ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 17.maddesiyle 3213 sayılı Kanunun 24/IX maddesine “*Ayrı ayrı üretilmesi imkanı olmayan farklı gruptaki madenler için üst üste işletme ruhsatı verilemez. IV. Grup maden ruhsat sahaları üzerine V. Grup maden ruhsatı verilemez. V. Grup maden ruhsat sahaları üzerine ise IV. Grup maden ruhsatı verilebilir. Ancak bu durumda IV. Grup maden ruhsat sahalarında yapılan madencilik faaliyetlerinde elde edilen V. Grup madenlerin V. Grup maden ruhsat sahibine IV. Grup maden ruhsat sahibi tarafından herhangi bir bedel talep edilmeksizin teslim edilmesi zorunludur. Aksi takdirde 10uncu maddenin yedinci fıkrası ile 12nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamında işlem tesis edilir. Ayrıca V. Grup maden ruhsatlarında kanunun 16ncı maddesinin on birinci fıkrası kapsamında zaruri üretim ve/veya pasa değerlendirme izni verilmez.*” hükmü eklenmiştir. Ruhsatların üst üste verilmesi kanun hükmüyle düzenlenmiştir. Ayrıca daha önce sertifika olarak adlandırılan V.Grup madenler için ruhsat düzenleneceği belirtilmiş ve V.Grup Maden Ruhsatı olarak IV.Grup maden üretiminin yapılması yasaklanarak kanuna karşı hilenin önüne geçilmiştir.

2.8. Kamu kurumlarının rödövanlı sahalarının bölünmesi ve devirli rödövanlarının şerhi ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanun’un 20.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun Ek.1.maddesine “*Kamu kurum ve kuruluşları ruhsat sahalarındaki rödövanşçılarının rödövansa konu olan kısmını ruhsat sahalarından bölerek rödövans sözleşmesinin hükümleri saklı kalmak kaydıyla rödövans sözleşmesi sona eren kadar rödövans sözleşmesini yaptığı kişiye devredebilir ve rödövanşçı adına ruhsat düzenlenebilir. Ruhsat devrine esas olan rödövans sözleşmesi ilgili ruhsatın siciline şerh edilir. Bu fıkra kapsamında devredilmiş olan ruhsat sahalarında yapılacak madencilik faaliyetlerinden doğacak maden kanunu, iş kanunu, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili idari, mali ve hukuki sorumluluklar ruhsatı devralana aittir.*” hükmü eklenmiştir. Kamu kurumlarının bir kısmını rödövansa verdikleri sahalar büyük sorun oluşturuyordu. Özellikle büyük termik santral projelerine rödövansla verilen sahaların kira sözleşmesi temelli bir yapıda maden ruhsatının kullanılması yatırımcı için güvensiz bir hukuki alt yapı niteliğindedir. Yapılan değişiklikle kamu tarafından yapılan devirli rödövans sözleşmelerinin ve inanca bir devir olan rödövans temelli ruhsat devirlerinin yasal temele bağlanmasını olumlu bulmaktayız. Ancak özel sektöre ait maden ruhsatlarının tamamına yönelik devirli rödövans sözleşmelerinin maden sicilinde şerhi taleplerini MAPEG reddetmektedir. Bu durumda özellikle maden ruhsatını rödövans karşılığı devreden özel hukuk kişileri hukuki güvencesiz kalmaktadır. Bu nedenle özel - kamu ayrımı yapılmadan bütün devirli rödövans sözleşmelerinin de maden sicilinde şerhine imkan sağlansaydı, daha tatmin edici ve eşitlik ilkesine uygun bir çözüm getirilmiş olurdu.

2.9. Rödövans sözleşmesi olmaksızın çalışma ile ilgili olarak 7164 sayılı Kanunun 21.maddesiyle 3213 sayılı Kanunun Ek.7.maddesi “*Rödövans Sözleşmeleri, Genel Müdürlüğün iznine tabidir*”. denilerek Bakanlık, MAPEG olarak değiştirilmiştir. Ayrıca aynı Kanun 33.maddesiyle de rödövansla ilgili hapis cezasını düzenleyen Ek.15.maddedeki “*Bakanlıkça şerh edilmiş rödövans sözleşmesi olmaksızın*” ibaresi, “*Genel Müdürlükçe izin verilmiş rödövans sözleşmesi olmaksızın*” şeklinde düzeltilmiştir. Bu değişiklik 6592 sayılı kanundan önce akdedilerek izne değil de, bildirim tabi eski rödövans sözleşmelerini de kapsayacak şekilde “*veya Geçici 23.madde uyarınca Genel Müdürlüğe verilmiş*” ibaresi

eklenerek düzenlense, bazı hukuki tereddütleri ortadan kaldırmak bakımından daha isabetli olurdu.

3. 7164 sayılı Kanun'un Eleştiriyeye Açık Hükümleri

3.1. Buluculuk hakkı ve rezerv geliştirme hakları ile ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 7.maddesiyle buluculuktan başka görünür rezerv geliştirme hakkı adı altında yeni bir kavram öngörülmüş, ve bunlarla ilgili 3213 sayılı Kanunun m.6 hükmüne son fıkra olarak *"Buluculuk ve görünür rezerv geliştirme hakları...24 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükümleri kapsamında ruhsat hukukunun sona ermesi hali hariç ruhsatın devri, intikali, terki ve ruhsatın iptali, sicile şerh edilmiş buluculuk ve görünür rezerv geliştirme haklarını ortadan kaldırmaz.."* hükmü eklenmiştir. Görünür rezerv geliştirme hakkı ve buluculuk hakkı eşyaya bağlı borç niteliğindedir. Doğumuna sebep olduğu maden rezervi yada kaynağı mevcut olduğu sürece bunların da devam etmesi gerekir. Bu bakımdan m. 24/III hükmünde ruhsat süresinin dolması hali de dahil ruhsatın sona erdiği bütün durumlarda devam etmesi gerekir. Bu nedenle *"24 üncü maddenin üçüncü fıkrası hükümleri kapsamında ruhsat hukukunun sona ermesi hali hariç"* şeklinde bir düzenleme daha uygun olurdu.

3.2. Teknik eleman ve daimi nezaretçilere idari para cezası verilmesine ilişkin olarak, 7164 sayılı Kanun'un 10.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun m.10/VI hükmü *"Daimi nezaretçi, atandığı ruhsat sahasındaki faaliyetleri düzenli bir şekilde denetleyerek tespit ve önerilerini daimi nezaretçi defterine haftada en az bir kez kaydetmek zorundadır. Bu süre içerisinde işletmede yeni bir durumun ve/veya işletme güvenliği açısından riskli bir durumun ortaya çıkması hâlinde bu hususu aynı gün deftere kaydetmesi zorunludur. Aksi takdirde daimi nezaretçiye 1.000 TL idari para cezası uygulanır. İkinci kez bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda daimi nezaretçiye 5.000 TL idari para cezası uygulanarak bu Kanun gereğince yapacakları beyanlar bir yıl süreyle geçersiz sayılır."* şeklinde değiştirilmiştir. Bu hüküm çok düşük ücretlerde çalışan ve ücret garantisi olmayan daimi nezaretçilerin ve teknik elemanlar için çok ağır bir yaptırım getirmektedir. Neredeyse daimi nezaretçi ve teknik eleman ruhsat sahibine verilecek her idari para cezasının müteselsil sorumlusu haline gelecektir. Zaten mevcut hükümde bir yıl hak mahrumiyeti verilerek görevini gereği gibi yerine getirmeyen daimi nezaretçi ve teknik elemana caydırıcı bir yaptırım bulunmaktadır. Teklifte öngörülen söz konusu idari para cezaları maden mühendislerinin daimi nezaretçilik görevini üstlenmelerinde caydırıcı bir rol oynayacaktır. Zaten madencilik mesleği kan kaybetmekte ve üniversitelerde birçok maden mühendisliği bölümü kapanmayla karşı karşıya kalmaktadır. Bu şekilde mesleğin başında idari para cezaları bulunan daimi nezaretçilik görevini çoğu maden mühendisi kabul etmeyecektir. Bir eylem için eyleme oranla ağır cezalar öngörülmesi ceza adaletini bozduğu gibi söz konusu yaptırımın giderek uygulanmama göz ardı edilme gibi olumsuz sonuçlar doğurduğu ceza hukuku pratiğinde görülmüştür.

3.3. Maden üretim ve sevkiyle ilgili 10.maddeye eklenen yeni hükümlerle ilgili olarak, beyanla ilgili 10.maddeye yeni 7164 sayılı Kanunun 10.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanununun m.10/VIII hükmünde yer alan bentlere maden üretim ve sevki ile ilgili yeni fiiller eklenmiştir. İzinsiz maden üretim ve sevk fiillerinin yaptırımı zaten 12.maddede idari para cezası ve Ek.15.maddede hapis ve para cezası olduğu için ayrıca beyan maddesi kapsamında tekrar para cezasına bağlanması ve madde kapsamına alınması gereksiz olmuştur. İdari para cezalarında ceza hukukunun fikri içtima kuralları uygulanmadığından aynı fiil veya ihlal için, hem 10.madde ve 12.maddeye göre idari para cezası ayrı ayrı uygulanacak hem de Ek 15.maddeye göre hapis cezası verilecektir. Aynı fiil için aynı Kanun'daki üç farklı maddeye göre üç ayrı yaptırım uygulanması *"aynı suçtan dolayı bir ceza verilir"* şeklindeki evrensel hukuk kurallarına aykırı olmuştur.

3.4. Maden sevkiyle ilgili 12.maddedeki idari, para cezalarının artırılması ile ilgili olarak, 164 sayılı Kanunun 12.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu'nun 12. Maddesinde idari para cezaları iki kat veya daha fazla artırılmıştır. Zaten bu eylemler için 3213 sayılı

Kanunun ek.15.maddesinde bir ekonomik suç için çok ağır bulunduğu için eleştirilen hapis, adli para cezası ve faaliyetten men yaptırımları öngörülmüştü. Ayrıca 12.maddesinde idari para cezalarının artırılması, ceza yaptırımının amacı olan caydırıcılıktan ziyade idari para cezalarını ayrı bir kamusal gelir aracı haline dönüşmesine neden olur. İdari para cezalarının bu kadar artırılması madencilik sektörüne yatırım yapacak girişimcileri korkutacağı gibi sürekli her yasal değişiklikte cezaların artırılması, istikrarsız bir hukuki yapı oluşturacağı gibi, sürdürülebilir madencilik ilkeleriyle de bağdaşmaz.

3.5 Maden ruhsat işlemleri yapılmadan önce istenen belgelerle ilgili olarak, 7164 sayılı Kanunun 13.maddesiyle 3213 sayılı Maden Kanunu 13.maddesine beşinci fıkraya olarak, “*Ruhsat sahiplerinin ruhsat yürürlük yazısı, ruhsat devri, rödövens sözleşmesi, izin alanı değişikliği, ruhsat birleştirme, ruhsat alanı küçültme, terk, mera tahsis değişikliği, geçici tatil, işletme izni, pasa değerlendirme, pasa döküm alanı, 16 ncı maddenin onbirinci fıkrası gereğince yapılan zaruri üretim izni, kamu yararı kararı, kamulaştırma kararı ve patlayıcı madde talepleri; aktif edilmiş tebligata esas kayıtlı elektronik posta adresinin (KEP) veya kurumsal elektronik tebligat sistemi (e-Tebligat) adresinin bulunması, 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi kapsamında borcunun bulunmaması, ruhsat harcı, ruhsat bedeli, çevre ile uyum teminatı ve Devlet hakkı borcu olmaması, işletme izni olan işletme ruhsatlarında daimi nezaretçi atamasının yapılmış olması, yetkilendirilmiş tüzel kişi sözleşmesinin bulunması ve mevzuatın ilgili hükümleri kapsamında ibraz edilmesi gereken belgelerin tamamının eksiksiz bir şekilde ibraz edilmesi şartıyla değerlendirmeye alınır, aksi takdirde talep reddedilir. Ruhsat devir taleplerinde tahakkuk etmiş/edecek, diğer taleplerde ise tahakkuk etmiş ve son ödeme tarihi geçmiş Devlet hakkı borcu olmaması aranır*”. Hükmü eklenmiştir. Genel ve soyut hükümler içermesi gereken Kanuna bu şekilde yönetmelik veya talimat seviyesinde hükümlerin eklenmesi, kanun yapma tekniğine uygun olmamıştır.

3.6.Ruhsat temdit talebini altı ay önceden yapma zorunluluğuna ilişkin olarak, 7164 sayılı Kanunun 17.maddesiyle 3213 sayılı Kanunun m. 24/III hükmüne “*maden işletme ruhsatlarının süresi, sürenin bitiminden altı ay önce süre uzatma talebinin olması ve uygun bulunması hâlinde uzatılabilir.*” şeklinde ruhsat temditleri için altı ay önceden başvuru şartı getirilmiştir. Buna göre altı aydan daha az sürede yapılan temdit talepleri kabul edilmeyecek ve maden ruhsatı sona erecektir. Bu durum ise birçok ruhsat sahibinin altı aylık süreyi kaçırarak ruhsattan doğan hakları kaybetmelerine yol açacaktır. Bu durumun ruhsat güvencesine ve sürdürülebilir madencilik ilkesine uygun olmadığı açıktır. Bu hükmün “*Süre uzatma için ruhsatın bitiminden altı aydan önce başvuru yapılmasına başlanabilir.*” şeklinde değiştirilse daha uygun olurdu.

3.7. Mümkün rezerv alanlarının işletme ruhsatından hariç tutulması ve muhtemel rezerv alanların görünür rezerv haline getirilmesi ile ilgili olarak 7164 sayılı Kanunun 17.maddesiyle 3213 sayılı Kanunun m. 24/IV hükmüne “*Arama ruhsatlı sahalara, geçici tesis alanı ile arama süresince belirlenen görünür ve/veya muhtemel rezerv alanı üzerine, arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilerek, işletme ruhsatı verilir. Arama ruhsatının diğer kısımları taksir edilir. Muhtemel rezerv alanlarının IV. Grup maden işletme ruhsat sahalarında on yıl, diğer grup maden işletme ruhsat sahalarında beş yıl içinde Ulusal Maden Kaynak ve Rezerv Raporlama Koduna göre kaynak ve/veya rezerv haline getirilmeyen alanlar da taksir edilir.*” hükmü eklenmiştir. Bu suretle önceki düzenlemedeki mümkün rezerv alanı işletme ruhsatı için dikkate alınmayacak ve taksir edilecektir. İşletme ruhsatları ancak arama ruhsatının görünür ve/veya muhtemel alanlarına verilecektir. Mümkün rezerv alanlarının hariç tutulması kaynak ve hak kaybına uğratabilecek niteliktedir. Ayrıca muhtemel rezerv alanları da UMREK koduna göre rezerv ve/veya kaynak haline getirileceği öngörülerek kaynak ve rezerv kavramları birbirine karıştırılmıştır.